

Становище

**от проф. дпн Румен Иванов Стаматов –
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”**

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научната степен
„доктор”

в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки;
професионално направление 3.2. Психология

докторска програма: Педагогическа и възрастова психология

автор: Димитрула Евангелос Косина

тема: „Самооценка и самоконтрол на учениците от 7 до 12 години”

1.Общо описание на представените материали

По избор от научното жури съм определен за негов член по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „Самооценка и самоконтрол на ученици от 7-12 години ” за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, докторска програма: Педагогическа и възрастова психология. Автор на дисертационния труд е Димитрула Евангелос Косина – докторант към катедра „ Психология ” към Югозападен университет „Неофит Рилски“. Представеният от Димитрула Евангелос Косина комплект материали е на електронен носител и е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Юго-западния университет. Докторантката е приложила и съответните публикации.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи.

Представеното дисертационно изследване е посветено на връзките между самооценка и самоконтрол при 7-12 годишните деца и на техните отражения върху оптималното функциониране и развитие. Актуалността на темата се откроява особени силно, в контекста на изграждащата се идентичност, постижения и жизнени ориентации, както и в търсенето на пътица за преодоляването на „нездравословната самооценка“, в смисъла на М.Кернис.

3. Познаване на проблема

Димитрула Косина се опитва да постигне целта на дисертационното изследване, както и преследваните задачи със съответните методи на теоретичното и емпиричното изследване. Теоретичният анализ представя основните конструкти на изследването – самооценка и самоконтрол. Последователно са разгледани видовете самооценки, ефектите от различните самооценки върху когнитивните процеси и регулацията на поведението, самоконтрола, видовете самоконтрол с неговите специфични изрази във възрастов план

Представения анализ е задълбочен и разглежда критично съществуващите разбирания върху изследваните конструкти и техните взаимоотношения. Теоретичният анализ на самооценката очертава две дименсии на самооценката ниска и висока, което е прието като рамка за осмисляне на различните интернални и екстернални проблеми с една емпирична достоверност. Бих искал да отбележа вътрешната консистентност на отделните анализи и на адекватността на инструментите за провеждането на изследването.

4. Методика на изследването

Методиката отразява основния замисъл на изследването и на концептуалното му осмисляне. Изследването е осъществено чрез:

- въпросника на Розенберг, оценяващ глобалната самооценка във версията на (Peneva & Stoyanova, 2011) и
- въпросника на (Karagiozov & Velichkov, във Radoslavova & Velichkov, 2005), който е версия на въпросника за оценка на контрола на Ротър.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 139 страници в основния текст, който включва 38 таблици. Структурата включва въведение, три глави, обобщение, изводи, и приноси. Библиографията е със 128 заглавия. Самото изследване е структурирано в две части – теоретична, която представя основните концепти, около които се изгражда изследването и емпирична, която е представена от цели, задачи, хипотези, инструментите на изследването, които са адекватни на формулираните хипотези. Представените анализи и изводи са представителни за усилията на докторанта и подкрепят верификацията на получените резултати.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите на Димитрула Косина са съдържателно обобщени и отговарят на проведеното изследване. Като цяло бих искал да отбележа следните моменти:

- представени са задълбочени анализи на изследванията върху самооценката и самоконтрола и техните влияния върху развитието при 7-12 годишните деца;

- установени са актуални тенденции на развитието на глобалната самооценка и самоконтрола при 7-12 годишните деца;

- установени са равнища на развитие на самооценката в изследваната възраст и тяхната неутралност по признака пол;

- установени са равнища на развитие на самоконтрола в изследваната възраст и тяхната неутралност също по признака пол;

- изследването не установява силна връзка между променливите самооценка и самоконтрол.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените публикации са 3 и са изцяло в темата на дисертационния труд.

9. Лично участие на докторанта

Димитрула Косина е реализирала самостоятелно цялото дисертационно изследване. Текстът, получените резултати и приноси са нейно лично дело.

10. Автореферат

Авторефератът съдържа основните постановки в дисертационния труд, резултатите и техния анализ. Считаю, че е адекватен на дисертационния труд и обективно отразява теоретичните анализи и основните резултати, представени в съдържанието на изследването.

11. Лични впечатления

Бих искал да отбележа, че Димитрула Косина притежава задълбочени познания в изследвана област, съчетани с отговорност и с оригинален подход

към емпиричното разглеждане на темата, което обогатява разбиранията върху развитието на самооценката и самоконтрола и тяхното развитие.

12. Препоръки за бъдещо използване

Бих предложил изследването да се разшири, като се използват изследванията, които обвързват самооценката с отделните области – теорията на Сюзън Хартър, както и с теориите, които внасят съществени разграничения във видовете високи самооценки.

Заклучение

Дисертационният труд показва, че докторантката Димитрула Косина притежава задълбочени познания по темата на дисертацията. Смятам, че кандидатката отговаря на условията и реда за присъждане на образователната и научната степен „доктор” по Закона за развитие на академичния състав в Република България, ППЗРАС, Правилника за развитие на академичния състав на Югозападния университет „Неофит Рилски“. След изтъкнатите аргументи, както и на цялостната положителна оценка за извършеното дисертационно изследване, предлагам на научното жури да гласува положително и да присъди образователната и научна степен „доктор” на Димитрула Евангелос Косина, за което давам и своя утвърдителен вот.

29.09. 2021 г.

Изготвил становището:
/проф. Румен Стаматов/

